

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 -7068
Konu : Şanlıurfa Milletvekili
Osman BAYDEMİR'in
Yazılı Soru Önergesi

09.12/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 17.11.2016 tarihli ve 43452547-120.07-67316 sayılı yazınız.

Şanlıurfa Milletvekili Osman BAYDEMİR'in Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/8997 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (3 sayfa)

**ŞANLIURFA MİLLETVEKİLİ
SAYIN OSMAN BAYDEMİR'İN
TBMM 7/8997 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR :

İlimiz Şanlıurfa'nın doğasını tehlikeye atacak bir proje daha hayata geçmek üzeredir. Proje; Şanlıurfa ili, Karaköprü ilçesi, Korukezen ve Kırkpınar mahalleleri civarında Limak Çimento San. ve Tic. A.Ş tarafından Maden işleri Genel Müdürlüğünden alınan, 3307093, 3307094 erişim no'lu (84488, 84487 işletme ruhsat no'lu) killi kireçtaşı ocağı ve 3307095, 3307096 erişim no'lu (84499, 84498 işletme ruhsat no'lu) marn ocağı işletmeciliğine ilişkindir. Projeye istinaden Bakanlığınızca "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı verilmiştir. Ancak projenin gerçekleştirileceği 197,5 hektarlık alan mera niteliğinde, bölgede bulunan yirmi köyün de kullanım alanı durumundadır.

Bu gerekçelerle;

- 1- Projenin etkileyeceği bölgedeki hayvan sayısı, hayvanın cinsi, kaba yem kaynakları, kaba yem üretimi, kaba yem açığı, üretilen kaba yemin ihtiyacı karşılama oranı nedir?
- 2- Arazinin mera vasfı değiştirilmiş midir? Mera vasfı değiştirilmiş ise ne kadarı, hangi hukuki dayanakla değiştirilmiştir? Geçim kaynağı olan hayvancılığın ihtiyaç duyduğu yem miktarı nasıl karşılanacaktır. Değiştirilmemiş ise Köylülere ait mera alanlarının Limak Çimento San. ve Tic. A.Ş. tarafından taş ocağı olarak kullanılmasına nasıl olanak sağlanmıştır?
- 3- Projeden etkilenen alanın yüzölçümü ne kadardır? Bu bölgedeki hane ve nüfus sayısı nedir? Proje ile ilgili çiftçilerden görüş alınmış mıdır? Alınmış ise içeriği nedir?
- 4- Mera alanının taş ocağı yapılmasıyla bölgede hayvancılığın ciddi zarar göreceği aşikârdır. Bu durumun önüne geçebilmek için tedbir alınmış mıdır? Alınmışsa bu tedbirler nelerdir?
- 5- 10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğine göre Şanlıurfa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı sağlık koruma bandı mesafesi 50 metre olarak belirlenmiş olup, nedeni fıstık ağaçlarının olmasından kaynaklıdır. 3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanun'un fıstık ağaçlarını da kapsadığı yönünde yargı kararları bulunmaktadır. Kanunun 20. Maddesinde "Zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalara en az 3 kilometre mesafede zeytinyağı fabrikası hariç zeytinliklerin vegetatif ve generatif gelişmesine mani olacak kimyevi atık bırakan, toz ve duman çıkaran tesis yapılamaz." İbaresini geçmektedir. Proje ile ilgili verilen ÇED raporunda ise taş ocağında üretim aşamalarında, dekapaj, patlatma ile üretim, yükleme, taşıma ve tesis faaliyetleri esnasında toz yayılımı olacağı belirtilmektedir. Projenin gerçekleştirileceği bölgede ise tesise neredeyse 50 metre uzaklıkta fıstık ağaçları bulunmaktadır. Buna rağmen 'Kalker Ocağı Kapasite Artışı' Projesine olumlu karar vermenizi nasıl açıklamaktasınız?
- 6- Projeden etkilenen olan köylerde yaşayan vatandaşlarının uğrayacağı zararlar öngörülmesi müdür? Oluşması muhtemel zararlar nasıl karşılanacaktır?
- 7- 18.584 km2 yüzölçümüne sahip Urfa coğrafyasında tarım arazisi olmayan, insan sağlığını tehdit etmeyen ve bu tesisin kurulacağı başka alan yok mudur?
- 8- 2 milyon m2 çorak araziye sahip olan kentte bu tesisin daha uygun bir alanda kurulmasına imkan varken hangi saik ve rant ilişkisi mera arazisinde karar kılmıştır?
- 9- Mağduriyet yaratacağı şüphesiz olan proje ile ilgili müfettiş görevlendirecek misiniz? İşlem başlatacak mısınız?

CEVAPLAR:

- 1- Belirtilen hususlarla ilgili olarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından bilgi alınmasının uygun olacağı mütalaa edilmektedir.

2- Projeye konu ruhsat alanının mera arazisi niteliğinde olduğu ve söz konusu proje ile 4342 sayılı Mera Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında meralık vasfının değiştirilmesini temin etmek üzere ilgili Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğüne başvurulacağı Raporda belirtilmektedir. Proje için oluşturulan İnceleme Değerlendirme Komisyonunun üyesi olan Şanlıurfa Valiliği Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünün 02.05.2016 tarihli görüşünde de “..ÇED Raporu alındıktan sonra gerekli tedbir ve izinlerin alınması gerekmektedir” ifadesi yer almaktadır.

3- Söz konusu çimento fabrikasının hammadde ihtiyacının karşılanması için 197,5 ha işletme ruhsat alanının 133,3 ha kısmında açık işletme yöntemi ile yılda 1.500.000 ton killi kireçtaşı ve marn üretimi gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. ÇED Yönetmeliği'nin 9 uncu maddesi uyarınca ÇED sürecine halkın katılımını sağlamak, proje hakkında bilgilendirerek görüş ve önerilerini almak amacıyla 07/01/2016 tarihinde Korukezen Mahalle Muhtarlığında Halkın Katılımı Toplantısı yapılmıştır.

4- Şanlıurfa Valiliği Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünün görüşünde Mera Kanununun 14 üncü maddesi uyarınca gerekli izinlerin alınması gerektiği belirtilerek ÇED Raporu alındıktan sonra da gerekli tedbir ve izinlerin alınması gerektiği ifade edilmiştir.

5- Şanlıurfa Valiliği Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünün görüşünde “Killi Kireçtaşı ve Marn Ocağı Projesine başlamadan önce 3083 Sayılı Yasa kapsamından Kurumumuzdan, 4342 sayılı Mera Kanunu çerçevesinde Mera Komisyonundan, 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu, 3573 Sayılı Değişik Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanunda belirtilen kıstas ve hükümlere uyulması ve ÇED Raporu alındıktan sonra gerekli tedbir ve izinlerin alınması gerekmektedir.” ifadesi yer almaktadır. ÇED Olumlu kararı bir projenin gerçekleştirilmesi için gerekli ancak yeterli olmayıp, bu kararın yanı sıra 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden yürürlüğe giren ilgili yönetmeliklere de uyulması ve mer'i mevzuat uyarınca ilgili kurum/kuruluşlardan gerekli izinlerin alınmasını gerekmektedir.

6- Proje kapsamında üretilen marn ve killi kireçtaşının işletme aşamasında gerçekleştirilecek olan çalışmalar sırasında toz oluşumları söz konusu olacağı, açık işletme yöntemiyle işletilecek ocak sahasında tozun minimize edilmesi amacıyla marn ve killi kireçtaşı cevheri çıkarma, yükleme, nakliye işlemlerinde marn ve killi kireçtaşı cevherinin nemli tutulması, savrulma yapılmadan yükleme boşaltılması, ocak sahası içerisinde servis yollarının sulanması vb. önlemlerin alınacağı, ruhsat sahası içerisinde bulunan fıstık ağaçlarının etkilenmesinin minimize edilmiş olacağı raporda belirtilmiştir.

7,8- Nihai ÇED Raporunda, madencilik faaliyetlerinde madenin bulunduğu alanda üretim yapılmasının zorunlu olduğu, killi kireçtaşı ve marn cevherinin proje alanının geniş bir bölümüne yayılmış durumda olduğu, projeye konu killi kireçtaşı ve marn ocağı proje alanının başka bir alternatifi olmadığı ifade edilmektedir.

9- Bakanlığımıza müracaatta bulunan ve ÇED Yönetmeliğinin Ek-I Listesinde yer alan veya ÇED Gerekli karar verilen projeler için Yönetmeliğin 8 inci maddesi uyarınca ilgili kurum ve kuruluşların yer aldığı bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu teşkil edilmektedir. ÇED prosedüründe sunulan tüm rapor, dosya ile diğer bütün bilgi ve belgeler bu komisyon tarafından incelenip değerlendirilmekte, Bakanlığımızca da bu komisyon tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmeler doğrultusunda ÇED Yönetmeliği kapsamında karar verilmektedir. ÇED Yönetmeliğinin 8 inci maddesi uyarınca Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü (Hava Yönetimi Dairesi Başkanlığı), Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Maden İşleri Genel Müdürlüğü), Orman ve Su İşleri Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, DSI Genel Müdürlüğü,

Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü), Şanlıurfa BüyükŐehir Belediye Başkanlığı ve Şanlıurfa Valiliğinin de (İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, İl Halk Sağlığı Müdürlüğü, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) içinde bulunduğ komisyon oluŐturulmuŐ, kurumlar kendi mevzuatları kapsamında projeyi değerdendirmiŐ ve bu kurumların görüŐleri doğrultusunda söz konusu projeye ÇED Olumlu Kararı verilmiştir. Yapılan iŐlemler meri mevzuata uygun olarak gerçekleŐtirilmiŐtir.. ÇED Olumlu Kararı verildikten sonraki faaliyetlere ilişkin denetim iŐlemleri de Bakanlığımız tarafından yürütülmekte ve herhangi bir olumsuzluğın tespit edilmesi durumunda idari yaptırım uygulanmaktadır.

